

SADRŽAJ

I. OPŠTI DEO	9
1. Pojam i predmet međunarodnog privatnog prava	9
2. Izvori međunarodnog privatnog prava i hijerarhija izvora	11
2.1. Unutrašnji izvori prava	11
2.2. Međunarodni izvori prava	13
3. Hijerarhija izvora međunarodnog privatnog prava	15
4. Pojam kolizione norme	16
4.1. Struktura kolizione norme	17
4.2. Karakteristične kolizione norme za pojedine pravne odnose	17
5. Utvrđivanje sadržine i primena stranog prava	18
5.1. Obaveza primene stranog prava	18
5.2. Način saznanja stranog prava	19
5.3. Pravne posledice neprimene stranog prava	20
5.4. Izdavanje uverenja o sadržini stranog prava	20
6. Kvalifikacija	20
6.1. Vrste kvalifikacije	22
6.2. Načini rešavanja problema kvalifikacije	22
7. Uzvratanje i upućivanje (renvoi)	24
7.1. Pretpostavke primene ustanove uzvratanja i upućivanja	25
7.2. Ustanova uzvratanja i upućivanja u ZMPP	25
8. Javni poredak	26
8.1. Definisanje javnog poretka	26
8.2. Sužavanje primene ustanove	27
8.3. Odnos javnog poretka prema imperativnim normama	27
8.4. Posledice primene ustanove	28
8.5. Ustanova javnog poretka u ZMPP	28
9. Izigravanje zakona	28
9.1. Uslovi primene ustanove izigravanja zakona	29
9.2. Odnos prema ustanovi javnog poretka	30
9.3. Oblici primene ustanove izigravanja zakona	30
9.4. Izigravanje zakona u ZMPP	30
10. Reciprocitet (uzajamnost) i retorzija	31
10.1. Reciprocitet	31
10.2. Retorzija	34

II. MERODAVNO PRAVO ZA PRAVNU I POSLOVNU SPOSOBNOST	35
1. Državljanstvo	35
1.1. Načini sticanja državljanstva	36
1.2. Sticanje državljanstva u SCG	36
1.3. Domaći državljanin i stranac	37
2. Prebivalište (domicil), boravište, redovno boravište	37
2.1. Prebivalište i boravište stranaca u SCG	38
3. Merodavno pravo za pravnu i poslovnu sposobnost pravnih i fizičkih lica	39
3.1. Merodavno pravo za lica sa više državljanstava (polipatridi)	40
3.2. Merodavno pravo za lica bez državljanstva (apatridi)	40
4. Merodavno pravo za pravnu i poslovnu sposobnost pravnih lica	40
5. Merodavno pravo za lišenje i ograničenje poslovne sposobnosti	41
6. Merodavno pravo za proglašenje nestalog lica umrlim i dokazivanje smrti	41
III. ODREĐIVANJE MERODAVNOG PRAVA ZA BRAČNE I PORODIČNE ODNOSI	42
1. Pravo merodavno za zaključenje braka	42
1.1. Materijalni uslovi za zaključenje braka	42
1.2. Forma braka	43
2. Merodavno pravo za nevažnost braka	44
3. Pravo merodavno za razvod braka	45
4. Pravo merodavno za dejstva braka	46
5. Pravo merodavno za imovinske odnose u vanbračnoj zajednici	47
6. Merodavno pravo za odnose između roditelja i dece	47
7. Merodavno pravo za priznavanje, utvrđivanje ili osporavanje očinstva ili materinstva	48
8. Merodavno pravo za obavezu izdržavanja između srodnika	49
9. Merodavno pravo za usvojenje	49
10. Merodavno pravo za starateljstvo	50
IV. MERODAVNO PRAVO ZA NASLEDNOPRAVNE ODNOSE SA STRANIM ELEMENTOM	51
1. Merodavno pravo za zakonsko nasleđivanje	51
2. Merodavno pravo za testamentarnu sposobnost	51
3. Merodavno pravo za oblik testamenta	51
V. MERODAVNO PRAVO ZA STVARNOPRAVNE ODNOSI SA STRANIM ELEMENTOM	52
1. Merodavno pravo za stvarna prava na nekretninama	52

2. Stvarna prava na pokretnim stvarima	53
3. Merodavno pravo za stvari u prevozu	53
4. Merodavno pravo za stvarna prava na osnovnim sredstvima prevoza	54
VI. MERODAVNO PRAVO ZA UGOVORE I OSTALE PRAVNE POSLOVE	54
1. Autonomija volje stranaka	54
1.1. Ograničenja autonomije volje u pogledu vrste normi na koje se primenjuje	55
1.2. Ograničenja autonomije volje u pogledu dopuštenog izbora prava	55
1.3. Način izražavanja izbora merodavnog prava	56
1.4. Autonomija volje stranaka u pravu SCG	56
2. Određivanje merodavnog prava za ugovore u odsustvu autonomije volje	57
2.1. Određivanje merodavnog prava pomoću neposredno vezujućih odlučujućih činjenica	57
2.2. Određivanje merodavnog prava primenom principa najtešnje povezanosti	58
2.3. Određivanje merodavnog prava za ugovore u ZMPP	58
2.4. Merodavno pravo za ugovore u posebnim zakonima	59
3. Određivanje merodavnog prava za formu ugovora	60
4. Pravo merodavno za zastarelost	62
5. Cepanje ugovora	62
6. Kolizione norme za ugovor o prodaji u Bečkoj konvenciji	63
7. Merodavno pravo za akcesorne pravne poslove	64
8. Merodavno pravo za jednostrani pravni posao	64
9. Merodavno pravo za menicu i ček	64
9.1. Merodavno pravo za meničnu i čekovnu sposobnost	65
9.2. Merodavno pravo za formu menice i meničnih radnji (čeka i čekovnih radnji)	65
9.3. Merodavno pravo za sadržinu meničnih (čekovnih) obaveza	66
9.4. Pravila o menici prema Jednoobraznom zakonu o menici	66
10. Akreditiv prema Jednoobraznim pravilima i običajima za dokumentarne akreditive	67
VII. MERODAVNO PRAVO ZA DELIKTE I OSTALE OBLIKE VANUGOVORNE ODGOVORNOSTI	68
1. Merodavno pravo za vanugovornu odgovornost za štetu u ZMPP	69

2. Merodavno pravo za štetu izazvanu sudarom brodova	70
3. Merodavno pravo za saobraćajne nezgode	70
3.1. Oblast primene Konvencije	70
3.2. Koliziona pravila Konvencije	71
4. Merodavno pravo za sticanje bez osnova	72
5. Merodavno pravo za posloводство bez naloga	73
6. Merodavno pravo za upotrebu tuđe stvari	73
VIII. PRAVO STRANACA DA STUPAJU U PRIVATNOPRAVNE ODNOS U SCG	74
1. Pravo stranaca da stupaju u porodičnopravne odnose u SCG	74
1.1. Pravo stranca na stupanje u brak	74
1.2. Pravo stranca na usvojenje	75
1.3. Pravo stranca da stupi u starateljski odnos	75
2. Pravo stranca na nasleđivanje	75
3. Pravo stranca da stupi u stvarnopravne odnose	77
3.1. Pravo stranca da stiče svojinu na pokretnim stvarima	77
3.2. Pravo stranca da stiče svojinu na nepokretnostima	77
3.3. Pravo stranca na dugoročni zakup	78
4. Pravo stranca da stupi u obligacione odnose	78
5. Pravo stranca da bude vlasnik preduzeća	78
6. Pravo stranca da zasnjuje radni odnos	79
6.1. Redovni uslovi za zasnivanje radnog odnosa	80
6.2. Zasnivanje radnog odnosa bez dozvole za rad	80
6.3. Obavljanje fleksibilnih oblika rada	81
7. Pravo stranca da ulaže sredstva u SCG	81
7.1. Pojam stranog ulagača	82
7.2. Oblici stranog ulaganja	83
7.3. Uzajamnost	83
7.4. Forma stranih ulaganja	84
7.5. Ulog stranog ulagača	84
7.6. Garancije za strane ulagače	85
7.7. Podsticaji za strane ulagače	86
7.8. Registracija i evidencija stranih ulaganja	87
8. Pravo stranca na otvaranje predstavništva u SCG	87
8.1. Uslovi za otvaranje predstavništva	87
8.2. Status predstavništava	88
9. Pravo stranca na sticanje koncesije	88
9.1. Predmet koncesije	89
9.2. Postupak davanja koncesije	89

9.3. Prava i obaveze koncesionara	90
9.4. Rešavanje sporova	91
10. Pravo stranca na intelektualnu svojinu	91
10.1. Pravo stranca na industrijsku svojinu	92
10.2. Autorska prava stranca	94
IX. SUKOB NADLEŽNOSTI	95
1. Međunarodna nadležnost	95
2. Vrste međunarodne nadležnosti	97
2.1. Isključiva nadležnost	97
2.2. Konkurentna nadležnost	98
2.3. Opšta nadležnost	99
2.4. Nadležnost prema državljanstvu i nadležnost suda SCG za lice bez državljanstva	99
2.5. Retorziona nadležnost	100
2.6. Posebna nadležnost	100
2.7. Sporazumno određena nadležnost (Ugovaranje nadležnosti suda SCG i stranog suda)	104
2.8. Dispozitivna nadležnost	105
2.9. Fakultativna nadležnost	105
3. Međunarodna litispendencija	105
4. Momenat u kome se ceni postojanje činjenica relevantnih za međunarodnu nadležnost	106
X. POSTUPAK SA ELEMENTOM INOSTRANOSTI	107
1. Učešće stranaca u postupku	107
2. Dostavljanje pismena u inostranstvo	107
2.1. Dostavljanje strancima koji uživaju imunitet	107
2.2. Dostavljanje državljanima SCG u inostranstvu	107
2.3. Redovan (zakonski režim) dostavljanja u inostranstvu	108
2.4. Ugovorni režim dostavljanja u inostranstvu	108
2.5. Punomoćnik za prijem pismena	108
3. Dokazna snaga stranih javnih isprava	109
3.1. Pojam strane javne isprave	109
3.2. Uslovi za priznanje dokazne snage stranih javnih isprava	110
3.3. Overa javnih isprava SCG radi upotrebe u inostranstvu	112
4. Ustaljivanje nadležnosti	112
5. Siromaško pravo stranca (Besplatna sudska pomoć)	113
6. Aktorska kaucija (Obezbeđenje parničnih troškova kada je tužilac stranac)	114
6.1. Uslovi za primenu instituta	114

6.2. Položaj tuženog do momenta polaganja kaucije	115
6.3. Pravne posledice nepolaganja kaucije	115
6.4. Zakonski režim izuzetaka	116
6.5. Ugovorni režim izuzetaka	116
XI. POSTUPAK PRIZNANJA I IZVRŠENJA	
STRANIH SUDSKIH ODLUKA	117
1. Pojam strane sudske odluke	117
2. Sistemi priznanja i izvršenja stranih sudskih odluka	118
3. Pretpostavke za priznanje stranih sudskih odluka	119
3.1. Negativne pretpostavke priznanja	119
3.2. Pravosnažnost i izvršnost strane odluke	120
3.3. Uslovi za priznanje odluka donetih u statusnim stvarima fizičkih lica	121
4. Teret dokazivanja u postupku priznanja i izvršenja	122
5. Dejstvo priznate strane sudske odluke	122
6. Postupak priznanja i izvršenja	122
XII. PRIZNANJE I IZVRŠENJE STRANIH	
ARBITRAŽNIH ODLUKA	123
1. Pojam i vrste arbitraža	123
2. Arbitražni sporazum	124
2.1. Uslovi za punovažnost arbitražnog sporazuma u pravu SCG	125
3. Konstituisanje arbitraže	125
4. Postupak pred arbitražom i način donošenja odluka	125
5. Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka	126
5.1. Priznanje stranih arbitražnih odluka prema Njujorškoj konvenciji	127
5.2. Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka u pravu SCG	129
5.3. Poništaj domaćih arbitražnih odluka	131